

شهادت امام چهارم شیعیان، حضرت سجاد(ع)

امام علي بن الحسين(ع)، معروف به "زین العابدین" و "سجاد" و مکتبی به ابوالحسن و ابومحمد، در پنجم شعبان سال 38 قمری دیده به جهان گشود.

امام علي بن الحسين(ع)، معروف به "زین العابدین" و "سجاد" و مکتبی به ابوالحسن و ابومحمد، در پنجم شعبان سال 38 قمری دیده به جهان گشود.

مادرش، شهربانو دختر یزدگرد سوم پادشاه ساسانی ایران بود، که پس از حمله مسلمانان به امپراتوری ساسانیان و پیروزی مسلمانان در آن نبرد، اسیر شد و به همراه سایر اسیران ایرانی به مدینه منتقل گردید و به پیشنهاد امیرمؤمنان(ع) در انتخاب همسر، آزاد و مختار گشت. وی در میان تمامی جوانان و صاحب منصبان مدینه، حضرت اباعبدالله الحسین(ع) را اختیار و به عقد ازدواج وی درآمد و از آن هنگام به "سیدة النساء" معروف شد.

وی چند سالی پیش در بیت امام حسین(ع) زندگی نکرد. زیرا در هنگام تولد تنها فرزندش امام زین العابدین(ع) در سال 38 قمری بدرد حیات گشت.

امام سجاد(ع) پس از شهادت پدر ارجمندش امام حسین(ع) در محرم سال 61 قمری، در 23 سالگی به مقام عظمای امامت نایل آمد و در سخت ترین و دشوارترین تاریخ امت اسلام، رهبری شیعیان و محبان اهل بیت(ع) را بر عهده گرفت و راه و روش پدران و نیاکان پاک نژاد خویش را استمرار بخشید.

آن حضرت، در واقعه کربلا حضور فعال داشت و از آغاز مبارزه امام حسین(ع) بر ضد یزید بن معاویه، در کنار آن حضرت بود و در سفر آن حضرت از مدینه به مکه و از مکه به عراق و سرزمین کربلا، وی را همراهی می نمود.

ولیکن در روز عاشورا که تمامی یاران امام حسین(ع) به اذن آن حضرت و پس از آن، خود امام حسین(ع) وارد میدان کارزار شده و با دشمنان به نبرد جانانه پرداختند و سرانجام مظلومانه به شهادت رسیدند، امام زین العابدین(ع) بر اثر عروض بیماری و تب شدید از جنگ با دشمنان بازماند و به اراده الهی از آن واقعه خونین، جان به در برد، تا به عنوان حجت خدا بر روی زمین و امام امت و جانشین پدرش اباعبدالله الحسین(ع)، سکان کشتی طوفان زده امت را هدایت و رهبری نماید.

آن حضرت، پس از شهادت امام حسین(ع) و یارانش در کربلا، به همراه سایر بازماندگان قافله حسینی به اسارت دشمن درآمد و در حالی که از بیماری توان فرسا، رنج می برد، در غل و زنجیر دشمنان قرار گرفت و سختی اسارت اهل بیت(ع) از کربلا به کوفه و از کوفه به شام را با صبر و بردباری تحمل کرد و تسلی و تسکینی برای سایر اسیران در بند بود و با خطبه های روان و روشنگر خود، دشمنان و جنایت کاران را رسوا و حقانیت امام حسین(ع) را به گوش مسلمانان عالم رسانید و آنان را از خواب غفلت بیدار کرد و تحوّل عظیمی در جامعه مسلمانان به وجود آورد و دشمنان اهل بیت(ع) را به عقب نشینی از مواضع و دیدگاه های شیطانی خود وادار نمود.

امام زین العابدین(ع) پس از بازگشت به مدینه، به مدت 34 سال امامت شیعیان را بر عهده داشت و در این مدت نیز با حوادث و رویدادهای بزرگی روبرو گردید ولی به حول و قوه الهی از همه آن ها با سربلندی و سرافرازی عبور کرد.

از امام زین العابدین(ع) آثار ارزشمندی از قبیل مواعظ، احادیث، اشعار و ادعیه به صورت پراکنده به جای ماند و مورد استفاده محققان و متقیان قرار می گیرد. ولی دو اثر مدوّن از وی بر جا مانده است که در میان آثار اسلامی، درخشندگی و جاودانگی ویژه ای دارند. آن دو عبارتند از:

1- صحیفه سجّادیه، که مشتمل بر 83 دعا و مناجات است؛

2- رسالة الحقوق، که تبیین کننده حقوق آحاد ملت و افراد بشری در جامعه اسلامی است.

به هر روی، این امام همام پس از پنجاه و هفت سال زندگی، در محرم سال 95 قمری، بر اثر زهری که به دستور ولید بن عبدالملک اموی به آن حضرت خورانیده شد، در مدینه منوره به شهادت رسید و در قبرستان بقیع در جوار قبر مطهر عمویش امام حسن مجتبی(ع) به خاک سپرده شد.

درباره تاریخ شهادت امام زین العابدین(ع)، گرچه تمامی مورخان و سیره نگاران، اتفاق دارند که این واقعه عظیم در ماه محرم واقع شد، ولی در تعیین روز و سال وقوع آن، اتفاق نظر و دیدگاه واحدی وجود ندارد.

برخی از آنان، روز دوازدهم محرم، برخی هیجدهم محرم و برخی دیگر بیست و پنجم محرم را روز شهادتش می دانند. هم چنین درباره سال شهادتش با این که اکثر مورخان، سال 95 را ذکر کرده اند، برخی سال 94 قمری را بیان نموده اند.